

О.В. Федченко,

аспірант Київського національного університету
будівництва і архітектури

ЗАСТОСУВАННЯ ПАРТИСИПАЦІЙНИХ МЕТОДІВ ПРОЕКТУВАННЯ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Архітектурна освіта має величезну історію розвитку. Оскільки відомі архітектори творили ще багато століть до нашої ери, і їх творіннями й досі можна милуватися. Навички і досвід архітектор передавав своїм учням, а ті – своїм. Пізніше створювались школи і академії, де студенти освоювали різні науки. Впродовж багатьох років навчальні методики змінювались і вдосконалювались. Сучасна архітектурна освіта в Україні складається з б-річного навчального плану денної форми навчання, двох освітньо-кваліфікаційних рівнів «Бакалавр» та «Магістр». Основу навчального процесу на архітектурному факультеті складає дисципліна «Архітектурне проектування», що разом з іншими спеціалізованими та загальноосвітніми дисциплінами формує знання та навички майбутнього фахівця-архітектора. Методика навчання полягає в наступних етапах:

- видача завдання на проектування;
- самостійне опрацювання в бібліотеці супутнього нормативного матеріалу, аналіз існуючого проектного досвіду;
- проектні пошуки з корегуваннями та уточненнями викладачів;
- оформлення презентаційного матеріалу.

Досить вдале поєднання самостійної та сумісної з викладачем роботи, наукової та практичної діяльності мають позитивні результати. Під час створення об'єкту студент поєднує творчий процес з логікою просторової організації, створює функціонально-планувальну структуру, обирає конструктивну систему відповідно до застосованої технології, тощо. Однак є й недоліки, виконана робота залишається суто теоретичною, окрім «реальної» прив'язки до місцевості. Майбутній архітектор не залучається до вивчення сучасних потреб проживаючих, недоліків існуючих об'єктів, немає досвіду спілкування з майбутніми споживачами спроектованих споруд, тощо.

Залучення майбутнього споживача до процесу проектування (партиципація) – один із методів проектування, що був розповсюджений в 70-і роки минулого століття закордоном серед відомих архітекторів. Він і зараз застосовуються в навчальному процесі в вищих училищах США та Європи. При проектуванні житлових будинків, громадських об'єктів, ландшафту території студенти залучаються до громадського опитування, анкетування жителів, зустрічей з провідними фахівцями супутніх

спеціальностей. Особливо доречним є застосування партисипаційних методів при проектуванні житла – як індивідуального, так і багатоквартирного. При проектуванні індивідуального житла відбувається постійна співпраця архітектора і «замовника», що дає результат, який є компромісом знань і навичок архітектора та побажань майбутнього «користувача» архітектурного об'єкту. При проектуванні багатоквартирного житла, архітектор, що знає побажання жителів щодо планування квартири, проектні недоліки, з якими постійно стикаються мешканці будинків, має можливість запропонувати більш ефективні та оптимальні планувальні рішення, що будуть задовольняти сучасним вимогам споживачів.

Умовно партисипаційний процес можна розділити на два етапи: залучення мешканців до процесу проектування, з метою виявлення основних побажань, та корегування існуючих проектних недоліків, та громадське обговорення проектних пропозицій з метою вдосконалення проекту.

Основні способи включення до навчального процесу партисипаційних методів:

- залучення до учбового процесу окрім педагогів-архітекторів жителів, експертів-практиків, різного роду дослідників і т.п.
- набуття навичок організації соціального дослідження, анкетування, застосування окремих способів аналізу потреб різних груп користувачів, а також техніки спілкування з непрофесіоналами;
- організація (або імітація) публічних представлень проектів, громадських обговорень.

Включення партисипаційних методів в практику архітектурного проектування є необхідним для вдосконалення навчального процесу архітекторів, що дасть змогу збільшити «практичну» частину архітектурного проектування та допоможе оволодіти навиками співпраці з іншими фахівцями та майбутніми «замовниками».

Г.В. Шевцова,

*кандидат архітектури, доцент Київського національного університету
будівництва і архітектури*

АВТОРСЬКА МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ІСТОРІЇ ЯПОНСЬКОЇ АРХІТЕКТУРИ І МИСТЕЦТВА

Методика заснована на особистому досвіді викладача, що чотири роки працював в Японії на дослідженнях дерев'яної архітектури та особисто володіє декількома японськими живописними техніками та каліграфією. Основою викладання стали наступні засади: